

The Role of Organizational and Personal Resilience in Women's Digital Business and Entrepreneurship Culture

Moahammad Bashokouh Ajirloo^{*1}, Niksa Jabari Kordlar²

1. Professor, Department of Business Management, Faculty of Social Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

2. Master's Student in Entrepreneurship, Department of Business Management, Faculty of Social Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

Citation: Bashokouh Ajirloo, M., & Jabari Kordlar, N. (2024). The role of organizational and personal resilience in women's digital business and entrepreneurship culture. *Journal of Woman Cultural Psychology*, 15(58),65-78.

 <https://doi.org/10.22034/jwcp.2023.709141>

ARTICLE INFO

Received: 18.09.2023

Accepted: 21.11.2023

Corresponding Author:

Moahammad Bashokouh
Ajirloo

Email:

mohammadbashokouh@
gmail.com

Keywords:

Organizational resilience

Personal Resilience

Women digital

entrepreneurship

Abstract

The aim of this research was to study the role of organizational and personal resilience in women's digital business and entrepreneurship culture. The research universe included all studied and texts related to digital business and entrepreneurship culture. The sample encased the topics and texts contents related to women's digital business and entrepreneurship culture. The research was designed as a descriptive and analytical type. To collect data a library method via note taking on index cards was implemented. Then the data was analyzed through content analysis procedure. The results revealed that resilience was an important feature in the personality and character of the entrepreneur and was considered as a fundamental aspect in the entrepreneurial process. Resilience drive the organization towards achieving successful results and it could help companies manage adversity. Organizational resilience was especially important for small businesses and startups. Also, at the level of personal resilience, researchers referred to it as cognitive and behavioral characteristics. Resilient individuals had an optimistic, passionate and energizing outlook on life and were interested in new experiences. From a psychological point of view, resilient people were those who were able to withstand stress and deal with pressure. Also, the findings indicated that entrepreneurship played an important role in strengthening business culture, economic prosperity and improving national welfare. The development of technology provided a series of opportunities for women entrepreneurs to explore and expand their business operations. The communication technology development led to the birth of social media networks that enable female entrepreneurs to innovate in marketing practices.

Extended abstract

Introduction: Women's entrepreneurship is considered by many researchers as an emerging phenomenon of the 21st century, because women not only strive hard for prosperity, but also seek to preserve and consolidate their families. Researchers have analyzed their own entrepreneurial characteristics, such as competence, performance, and entrepreneurial orientation, with the aim of helping them identify the most relevant aspects of performance and driving factors as well as motivation. However, each region has its own social and cultural challenges that affect women entrepreneurs differently. These challenges limited women's independence, mobility, job choice and job opportunities. Digital entrepreneurship offers a "way out" for female entrepreneurs, as it enables them to work without gender boundaries imposed by society. The aim of this research was to study the role of organizational and personal resilience in women's digital business and entrepreneurship culture.

Methods: The research universe included all studied and texts related to digital business and entrepreneurship culture. The sample encased the topics and texts contents related to women's digital business and entrepreneurship culture. The research was designed as a descriptive and analytical type. To collect data a library method via note taking on index cards was implemented. Then the data was analyzed through content analysis procedure.

Results: The results revealed that resilience was an important feature in the personality and character of the entrepreneur and was considered as a fundamental aspect in the entrepreneurial process. Resilience drive the organization towards achieving successful results and it could help companies manage adversity. Organizational resilience was especially important for small businesses and startups. Also, at the level of personal resilience, researchers referred to it as cognitive and behavioral characteristics. Resilient individuals had an optimistic, passionate and energizing outlook on life and were interested in new experiences. From a psychological point of view, resilient people were those who were able to withstand stress and deal with pressure. Also, the findings indicated that entrepreneurship played an important role in strengthening business culture, economic prosperity and improving national welfare.

Conclusions: The development of technology provided a series of opportunities for women entrepreneurs to explore and expand their business operations. The communication technology development led to the birth of social media networks that enable female entrepreneurs to innovate in marketing practices. The conducted research investigated the mechanisms practiced by women entrepreneurs to survive their businesses when faced with adversity. This study extended the microbusiness resilience literature by examining the emotions and mechanisms that occurred during hardship and adversity. Previous studies have shown that positive emotions spread in a similar manner, resulting in a wider range of attention, thoughts, and behaviors in support of the broaden-and-build theoretical framework. The findings could be used as a basis for training programs that strengthen the capabilities of women entrepreneurs to overcome disruptions and increase their economic empowerment.

Author Contributions: Dr. Mohammad Baskooh Ajirloo: Designing the general framework, final review, content analysis and corresponding author. Niksa Jabari Kordlar:

content editing, data collection, data analysis, submission and correction of the article. All authors reviewed and approved the final version of the article.

Acknowledgments: The authors consider it is necessary to thank all who helped to in this research.

Conflict of interests: The authors stated that there is no conflict of interest in this study. This research has been done at the expense of the researcher.

Funding: This article has not been sponsored by any ones and did not received any financial support.

<https://doi.org/10.22034/jwcp.2023.709141>

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۶/۲۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۸/۳۰

نقش تاب‌آوری سازمانی و فردی در فرهنگ کسب و کار و کارآفرینی دیجیتال زنان

محمد باشکوه اجیرلو^{۱*}، نیکسا جباری کردلر^۲

۱. استاد، گروه مدیریت بازرگانی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
۲. دانشجوی کارشناسی ارشد کارآفرینی، گروه مدیریت بازرگانی، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش تاب‌آوری سازمانی و فردی در فرهنگ کسب و کار و کارآفرینی دیجیتال زنان بود. جامعه پژوهش کلیه مطالعات و متون مرتبط با تاب‌آوری در فرهنگ کسب و کار و کارآفرینی دیجیتال بود. نمونه پژوهش مطالب مرتبط با تاب‌آوری سازمانی و فردی در فرهنگ کسب و کار و کارآفرینی دیجیتال زنان بود. روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی بود. جهت گردآوری اطلاعات از روش کتابخانه‌ای و به صورت فیش‌برداری استفاده شد. سپس داده‌ها به صورت تحلیل محتوا مورد بررسی قرار گرفت. نتایج یافته‌ها نشان داد که تاب‌آوری یک ویژگی مهم در شخصیت و منش کارآفرین است و به عنوان یک جنبه اساسی در فرآیند کارآفرینی شناخته شده است. تاب‌آوری، سازمان را به سمت دستیابی به نتایج موفق سوق می‌دهد و می‌تواند به شرکت‌ها در مدیریت ناملازمات کمک کند. تاب‌آوری سازمانی به ویژه برای کسب و کارهای کوچک بسیار مهم است. هم‌چنین در سطح تاب‌آوری فردی، محققان از آن به عنوان ویژگی‌های شناختی و رفتاری یاد می‌کنند. افراد تاب‌آور دیدگاهی خوش‌بینانه، پرشور و انرژی‌بخش به زندگی دارند و به تجربیات جدید علاقه‌مند هستند. از منظر روان‌شناختی، افراد تاب‌آور کسانی هستند که قادر به تحمل استرس و مقابله با فشار هستند. هم‌چنین یافته‌ها نشان داد که کارآفرینی نقش مهمی در تقویت فرهنگ کسب و کار، رونق اقتصادی و بهبود رفاه ملی ایفا می‌کند. توسعه فن‌آوری مجموعه‌ای از فرصت‌ها را برای کارآفرینان زن به منظور کشف و گسترش عملیات تجاری خود باز کرده است. پیشرفت فناوری ارتباطات منجر به تولد شبکه‌های رسانه‌های اجتماعی شده است که کارآفرینان زن را قادر می‌سازد در شیوه‌های بازاریابی نوآوری کنند.

کلیدواژگان: تاب‌آوری سازمانی، تاب‌آوری فردی، کارآفرینی دیجیتال زنان.

مقدمه

در سال‌های اخیر، تأکید قابل توجهی بر بررسی کارآفرینی زنان از منظر روان‌شناختی شده است (Ribes-Giner & et al., 2018). کارآفرینی زنان توسط بسیاری از محققان به عنوان یک پدیده نوظهور قرن بیست‌ویکم تلقی می‌شود، چراکه زنان نه تنها برای داشتن رفاه تلاش می‌کنند، بلکه به دنبال حفظ و تحکیم خانواده خود نیز هستند (Rashid & Ratten, 2020). محققان ویژگی‌های کارآفرینان را شایستگی، عملکرد و جهت‌گیری کارآفرینانه را با هدف کمک به آن‌ها در شناخت مناسب‌ترین جنبه‌های عملکرد و عوامل محرک و هم‌چنین انگیزه تجزیه و تحلیل کرده‌اند (Corrêa & et al., 2021). درک شناخت فعالیت‌های کارآفرینانه زنان، دیدگاه غنی‌تری در مورد چگونگی ترویج فعالیت‌های آنان در اختیار می‌گذارد (López-Cabarcos & et al., 2016). تأثیر انگیزه کارآفرینی و اثربخشی در زنان بر اساس تئوری‌های خودتعیین‌گری و تعیین هدف مورد بررسی قرار گرفته است (Prasastyoga & et al., 2021). مطالعات دیگر در مورد زنان بر دسته‌بندی مفاهیم با اشاره به جنبه‌های فرهنگی، سیاستی، مدیریتی و عملی آن‌ها با هدف افزایش آگاهی از سیاست‌هایی که باید برای غلبه بر چالش‌های کارآفرینی آن‌ها اتخاذ شود متمرکز شده‌اند (Corrêa & et al., 2022). با این حال، هر منطقه چالش‌های فرهنگی و اجتماعی خاص خود را دارد که تأثیر متفاوتی بر زنان کارآفرین دارد (Rashid & Ratten, 2020). این چالش‌ها استقلال، تحرک، انتخاب شغل و فرصت‌های شغلی زنان را محدود می‌کند (Alsahli & Al-Dajani, 2022). در این میان کارآفرینی دیجیتال راهی برون‌رفت را برای کارآفرینان زن ارائه می‌دهد، زیرا آن‌ها را قادر می‌سازد کار کنند (McAdam & et al., 2019). کارآفرینی دیجیتال به معنای ترکیب کارآفرینی با روش‌های جدید برای شروع و راه‌اندازی یک کسب‌وکار در عصر دیجیتال است (Le Dinh & et al., 2018). علاوه بر این، به نوع کارآفرینی اشاره دارد که در آن برخی یا همه تلاش‌ها به جای فرهنگ سنتی‌تر، به صورت دیجیتالی انجام شوند (Hull & et al., 2007). به علاوه، در اکوسیستم کسب‌وکار دیجیتال امروزی، کارآفرینی دیجیتال پایدار معنای مدرن فرهنگی و اجتماعی، عملیاتی و استراتژیک بر زنجیره ارزش را نشان می‌دهد (Baranauskas & Raišienė, 2022). افزایش مستمر و مداوم دسترسی به اطلاعات، ارتباطات و فناوری با رونق سرمایه‌گذاری کارآفرینی هم‌زمان شده است. اهمیت دیجیتالی شدن در تقویت خلاقیت و بهره‌وری، ارتقای کارآفرینی منطقه‌ای و گسترش مزایای فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی در تحقیقات گذشته مشخص شده است (Nambisan & et al., 2019). در بسیاری از مطالعات نشان داده شده است که کارآفرینی بر افراد محروم و حاشیه‌نشین اثر رهایی بخش دارد (Rindova & et al., 2009). کارآفرینی ابزاری است که به افراد آزادی می‌دهد، بنابراین همه حق دارند به راحتی از آن استفاده کنند (Martinez & et al., 2018). با این حال، دیدگاه انتقادی‌تری پدیدار شده است، که نقش رهایی‌بخش کارآفرینی را برای افراد محروم، اقلیت و کمتر قدرتمند به ویژه زنان زیر سؤال می‌برد (Al-Dajani & et al., 2015). علاوه بر این، Duchek (2020) شکافی را در درک کلی از پیشایندها و محرک‌های تاب‌آوری (یکی از سازه‌های مهم روان‌شناختی)، به ویژه در زمینه‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی ناپایدار گزارش کرده است. تاب‌آوری توانایی کنار آمدن با شکست‌ها و بازیابی پس از آن است. تاب‌آوری با توانایی مدیریت احساسات در مواجهه با استرس مشخص می‌شود. افراد تاب‌آور تشخیص می‌دهند که موانع و مشکلات موقتی است و می‌توان آن‌ها را مدیریت کرد. پیشرفت تحقیقات در این زمینه‌ها و در مورد تاب‌آوری کسب‌وکار به‌ویژه در زمان بحران‌ها و اختلالات معمولاً افزایش پیدا می‌کند (Saad & et al., 2021).

نقش کارآفرینی دیجیتال، انعطاف‌پذیری در شکل‌دهی به رفتار و شخصیت زنان کارآفرین بین سال‌های ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۱ و تأثیر متعاقب آن بر رشد فرهنگی کسب‌وکار و تحقیقات تاب‌آوری به کارآفرینی کمک می‌کند (Fonseca & et al., 2020). با توجه به اهمیت پژوهش و نقش تاب‌آوری در کسب و کار و این که اخیراً علاقه مندی محققان و متخصصان به کارآفرینی مورد توجه قرار گرفته است و حضور زنان در جامعه و فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی افزایش پیدا کرده است لذا هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش تاب‌آوری سازمانی و فردی در فرهنگ کسب و کار و کارآفرینی دیجیتالی زنان بود.

روش

طرح پژوهش، جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی-تحلیلی است. جامعه پژوهش کلیه مطالعات و متون مرتبط با تاب‌آوری در فرهنگ کسب‌وکار و کارآفرینی دیجیتال بود. نمونه پژوهش مطالب مرتبط با تاب‌آوری سازمانی و فردی در فرهنگ کسب‌وکار و کارآفرینی دیجیتال زنان بود.

روش اجرا

در این پژوهش جهت گردآوری اطلاعات از روش کتابخانه‌ای و به صورت فیش‌برداری از منابع مکتوب و مطالعات پیشین مرتبط با روان‌شناسی، کارآفرینی و مطالعات بین‌رشته‌ای مرتبط در این حوزه استفاده شد. سپس داده‌ها به صورت تحلیل محتوا مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها

با توجه به هدف پژوهش و این‌که کارآفرینی زنان و نقش و حضور موثر آن‌ها در جامعه و فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی در دهه‌های اخیر و هم‌چنین رشد فناوری‌های نوین دیجیتال و هوشمند در کسب‌وکار که به مسئله‌ای مهم تبدیل شده است، به مهم‌ترین یافته‌های به دست آمده در ذیل پرداخته شد:

- تاب‌آوری سازمانی و کسب‌وکار

ادبیات موجود مدت‌هاست که تاب‌آوری را به‌عنوان یک ویژگی مهم در شخصیت و منش کارآفرین تشخیص داده است (Chadwick & Raver, 2020). علاوه بر این به‌عنوان یک جنبه اساسی در فرآیند کارآفرینی شناخته شده است (Herbane, 2018). تاب‌آوری سازمان را به سمت دستیابی به نتایج موفق سوق می‌دهد (Verreynne & et al., 2018). و می‌تواند به شرکت‌ها در مدیریت ناملایمات کمک کند (Linnenluecke, 2017).

تاب‌آوری سازمانی به ویژه برای کسب‌وکارهای کوچک مهم و مرتبط است، زیرا نیمی از کسب‌وکارهای کوچک در عرض پنج سال شکست می‌خورند (Small Business Administration, 2012). در سطح فردی، محققان از تاب‌آوری به‌عنوان ویژگی‌های شناختی و رفتاری استفاده می‌کنند تا توضیح دهند که چرا و چگونه افراد به طور مکرر پس از شکست در راه‌اندازی یک کسب‌وکار کوچک یا چگونه صاحبان مشاغل کوچک از حوادث نامطلوب غیرمنتظره بهبود می‌یابند (Bullough & et al., 2014, Muehlfeld & et al., 2017, Nisula & Olander, 2020).

تلاش‌های اولیه برای تعریف تاب‌آوری به نظریه تاب‌آوری هولینگ (Holding) برمی‌گردد که در سال ۱۹۷۳ توسعه یافت، که برای اولین بار سیستم اکولوژیکی یا زیست‌محیطی را توصیف کرد. بر این اساس، انعطاف‌پذیری به توانایی یک سیستم برای انطباق با تغییرات متغیرهای حالت، عوامل محرک و سایر ویژگی‌ها اشاره دارد، در حالی که ثابت باقی می‌ماند (Jesse et al., 2019). از آن زمان تاکنون، تلاش‌های زیادی برای تعریف تاب‌آوری و کارآفرینی صورت گرفته است (Conz & Magnani, 2020). طیف گسترده‌ای از تعاریف برای تاب‌آوری سازمانی مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت که همه این تعاریف و مفهوم را به‌عنوان یک توانایی (Conz & et al., 2017)، یک شایستگی (Pérez-López & et al., 2016)، یک ظرفیت (Richtner & Löfsten, 2014) و یک قابلیت (Williams & et al., 2017) توصیف می‌کنند. جریان دیگری از تحقیقات مفهوم تاب‌آوری را به‌عنوان یک ویژگی، یک فرآیند در زمان (Conz & Magnani, 2019) و یک جذب پویا از سختی تعریف می‌کنند (Lengnick-Hall & et al., 2011). علاوه بر این، دیدگاه مهندسی تاب‌آوری، مبنای نظری برای تعداد زیادی از مطالعات است که تاب‌آوری را به‌عنوان بازگشت به عقب یا بازگشت به شرایط تعادل قبلی توصیف می‌کنند (Bhamra & et al., 2011). با این حال، با توجه به دیدگاه قابلیت‌های پویا، محققان فرض می‌کنند که تاب‌آوری توانایی شرکت برای مهار اختلالات، ایجاد راه‌حل‌های خاص موقعیت و اقدام برای سرمایه‌گذاری بر روی آن شوک‌ها است (Lengnick-Hall & et al., 2011).

- تاب‌آوری فردی و کارآفرینی دیجیتال

تاب‌آوری به عنوان توانایی فرد برای مقابله با خطر، ناملایمات و استرس، علیرغم قرار گرفتن در معرض یک عامل استرس‌زای جدی که ممکن است به انواع علائم فیزیکی، رفتاری، شناختی و عاطفی کمک کند، تعریف می‌شود (- Baker & Cormier, 2014). اگرچه ساختار تاب‌آوری، تعریف و دامنه آن هم‌چنان مورد بحث است (Kendra & et al., 2017). تحقیقات قبلی که تأثیر تاب‌آوری فرد را بر تاب‌آوری کسب‌وکار نشان می‌دهد، نشان دهنده آن است که تاب‌آوری فردی مجموعه‌ای از ویژگی‌های شخصی مانند هوش هیجانی (Humphrey, 2013)، انگیزه و تجربه زندگی و خودکارآمدی (Sharma & Rautela, 2022) است. به طور خاص، تاب‌آوری فردی به عنوان تلفیقی از الگوهای رفتاری تعریف می‌شود (Alhothali & Al-Dajani, 2022). انعطاف‌پذیری، انگیزه، پشتکار و خوش‌بینی به‌عنوان رفتارهای افزایش‌دهنده انعطاف‌پذیری توسط مدیران در شرکت‌های کوچک و متوسط برجسته شد. هم‌چنین تاب‌آوری فردی به جای یک ویژگی روانی، محصول تجربه زندگی است (Alhothali & Al-Dajani, 2022). از دیدگاه روان‌شناختی، تاب‌آوری روان‌شناختی به عنوان توانایی مقابله و سازگاری در مواجهه با ناملایمات، دردها یا شکست‌ها تعریف می‌شود (Tugade & Fredrickson, 2004). مطالعات قبلی هم‌چنین نشان داده است که افراد تاب‌آور دیدگاه‌هایی خوش‌بینانه، پرشور و انرژی‌بخش به زندگی دارند و به تجربیات جدید علاقه‌مند هستند و با سطوح بالایی از احساسات مثبت مشخص می‌شوند (Sharma & Rautela, 2022).

آنچه که برای تحقیقات تاب‌آوری مهم است، تمرکز اولیه بر روی عوامل محافظتی، ریسک و نحوه اطلاع‌رسانی عوامل استرس‌زای مختلف به این عوامل است (Lightfoot & et al., 2020). تحقیقات قبلی در مورد تاب‌آوری و بلايا نشان می‌دهد که متغیرهای اجتماعی و جمعیتی بر نتایج تاب‌آوری از طریق آسیب‌پذیری‌های اجتماعی نامحور تولید شده توسط سیستم‌های سرکوب تأثیر می‌گذارند. گروه‌های اجتماعی به طور متفاوتی در برابر پیامدهای مضر بلايا آسیب‌پذیر هستند، که ممکن است بر توانایی آن‌ها برای مقابله و نشان دادن انعطاف‌پذیری تأثیر بگذارد (Cannon & Twigg, 2003).

به طور مشابه، تحقیقات نشان می‌دهد که تاب‌آوری دارای ابعاد متعددی است که در سن، جنسیت، نژاد/قومیت، وضعیت فرهنگی-اجتماعی و اقتصادی، اشتغال، و وضعیت روابط متفاوت است (Cutter & et al., 2010). به عنوان مثال، تحقیقات نشان می‌دهد که تاب‌آوری افراد مسن‌تر ممکن است به طور نامتناسبی تحت تأثیر مشکلات سلامت رایج آن‌ها باشد، در حالی که مطالعات نشان داده‌اند که بلايا مشکلات روانی و جسمی موجود را تشدید می‌کند (Cutter & et al., 2013). تحقیقات هم‌چنین نشان داده است که جنسیت یکی دیگر از پیش‌بینی‌کننده‌های قوی آسیب‌پذیری اجتماعی در برابر خطرات طبیعی است (Cutter & et al., 2013). و اینکه سطح تحصیلات پایین آسیب‌پذیری اجتماعی را افزایش می‌دهد (Siagian & et al., 2014).

مشاغل کارآفرینی نیز به دلیل ترکیبی از عوامل داخلی و خارجی مستعد شکست هستند. عوامل درونی شامل استرس، فرسودگی شغلی و/یا اختلالات روانی کارآفرین است و عوامل بیرونی مستلزم منابع، فرهنگ، قوانین و مقررات است. محققان مجبورند عناصری را بررسی کنند که کارآفرینان را قادر می‌سازد تا با موفقیت این عوامل داخلی و خارجی را در مسیر موفقیت کارآفرینی خود هدایت کنند (Lee & Wang, 2017). از منظر روان‌شناختی، افراد تاب‌آور کسانی هستند که قادر به تحمل استرس و مقابله با فشار هستند. عوامل حفاظتی شامل افراد مرجع، شبکه‌های حمایتی یا محیط‌های مثبت خانوادگی است، در حالی که عوامل خطر (مانند خشونت خانگی، سوء استفاده یا بی‌توجهی در دوران کودکی) به طور کلی احتمال رشد مثبت یک فرد را کاهش می‌دهند. عوامل حفاظتی، کارآفرین را قادر می‌سازد بر ناملایمات غلبه کند و از نظر روانی سالم و خوب بماند (Duchek, 2018). عوامل حفاظتی می‌توانند درونی مانند خودکارآمدی، و هم بیرونی، مانند روابط قوی و حمایت جامعه باشند. خودکارآمدی نمونه‌ای از یک عامل محافظ داخلی است (Alhothali & Al-Dajani, 2022). خودکارآمدی با تاب‌آوری روان‌شناختی ارتباط زیادی دارد و برخی آن را به عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی مفهوم‌سازی می‌کنند و به خودکارآمدی تاب‌آور اشاره می‌کنند (Li & Nishikawa, 2012). مشخص شده کارمندانی که سطوح بالاتری از خودکارآمدی درک شده را

گزارش می‌کنند دارای سطوح پایین‌تری از اضطراب، مهارت‌های مقابله بهتر و قصد کمتری برای ترک محل کار خود هستند (Saks, 1994).

به طور گسترده ثابت شده است که کارآفرینی نقش مهمی در تقویت رونق اقتصادی (Althalathini & et al., 2022)، افزایش ثروت شخصی و بهبود رفاه ملی ایفا می‌کند (Ribeiro-Soriano, 2017). در واقع، مطالعات متعددی که در اقتصادهای پیشرفته انجام شده است، اهمیت کارآفرینی را در تحریک رشد اقتصادی، گسترش بازارها، تشویق نوآوری و کاهش بیکاری نشان داده است (Acs & et al., 2018). توسعه فن‌آوری مجموعه‌ای از فرصت‌ها را برای کارآفرینان به منظور کشف و گسترش عملیات تجاری خود باز کرده است (Tajvidi & Tajvidi, 2020). پیشرفت در فناوری ارتباطات منجر به تولد شبکه‌های رسانه‌های اجتماعی شده است که کارآفرینان را قادر می‌سازد در شیوه‌های بازاریابی نوآوری کنند (Mantas & Malik, 2021).

توسعه اخیر فناوری‌های دیجیتال، به شدت بر فرآیند کارآفرینی تأثیر گذاشته است (Zhai & et al., 2022). دیجیتالی کردن مشاغل موجود و ایجاد شرکت‌های دیجیتالی بر کارآفرینی موثر بوده است (Fernandes & et al., 2022). در مقابل این پس‌زمینه، کارآفرینی دیجیتالی اقدام کارآفرینانه‌ای را که با استفاده از فناوری‌های دیجیتال امکان پذیر می‌شود، توصیف می‌کند (Zhai & et al., 2022). کارآفرینی دیجیتالی آستی کارآفرینی سنتی با روش جدید ایجاد و انجام تجارت در عصر دیجیتال است. می‌توان به این نکته اشاره کرد که کارآفرینی دیجیتالی در مقایسه با کارآفرینی سنتی تفاوت‌های متعددی دارد. یک تفاوت عمده بین کارآفرینی دیجیتال و کارآفرینی سنتی این است که آن‌ها چگونه بازاریابی می‌کنند. محصولات، فعالیت‌های بازاریابی و محل کار معیارهای تمایز هستند که معمولاً توسط ادبیات به آن اشاره می‌شود (Kraus & et al., 2019). علاوه بر این، در برخی از مطالعات، تفاوت‌های دیگری مانند ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینان (Colombo & Delmastro 2001)، الگوهای تکاملی مدل‌های کسب‌وکار (König & et al., 2019) و چگونگی تأثیر فرهنگ و محیط نظارتی بر فعالیت‌های کارآفرینی را می‌توان یافت (Steininger & et al., 2019). سازمان‌های نظارتی در کشورهای مختلف باید با چالش‌های مختلفی مانند حفظ حریم خصوصی و امنیت داده‌ها مقابله کنند. «حفاظت از محصولات دیجیتال و دانش دیجیتال از طریق حقوق مالکیت معنوی و سایر اشکال محافظت از قبیل رازداری واقعا چالش برانگیز است. این می‌تواند برای شرکت‌های نوپا (Startup) دیجیتالی برای جذب سرمایه از بانک‌ها و سایر ارائه‌دهندگان سنتی مالی شرکت‌ها مشکل ایجاد کند» (Steininger & et al., 2022).

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به هدف پژوهش و یافته‌های به دست آمده نتایج نشان داد که تاب‌آوری یک ویژگی مهم در شخصیت و منش کارآفرین است و علاوه بر این به عنوان یک جنبه اساسی در فرآیند کارآفرینی شناخته شده است. تاب‌آوری، سازمان را به سمت دستیابی به نتایج موفق سوق می‌دهد و می‌تواند به شرکت‌ها در مدیریت ناملایمات کمک کند. تاب‌آوری سازمانی به ویژه برای کسب‌وکارهای کوچک مهم و مرتبط است و در سطح فردی، محققان از تاب‌آوری به عنوان ویژگی‌های شناختی و رفتاری یاد می‌کنند تا توضیح دهند که چرا و چگونه افراد به طور مکرر پس از شکست در راه‌اندازی یک کسب‌وکار کوچک از حوادث نامطلوب غیرمنتظره بهبود می‌یابند. تاب‌آوری فردی مجموعه‌ای از ویژگی‌های شخصی مانند هوش هیجانی، انگیزه و تجربه زندگی و خودکارآمدی است. به طور خاص، تاب‌آوری فردی به عنوان تلفیقی از الگوهای رفتاری تعریف می‌شود. هم‌چنین تاب‌آوری فردی به جای یک ویژگی روانی، محصول تجربه زندگی است. از دیدگاه روان‌شناختی، تاب‌آوری به عنوان توانایی مقابله و سازگاری در مواجهه با ناملایمات، دردها یا شکست‌ها تعریف می‌شود. مطالعات قبلی هم‌چنین نشان داده است که افراد تاب‌آور دیدگاه‌هایی خوش‌بینانه، پرشور و انرژی‌بخش به زندگی دارند و به تجربیات جدید علاقه‌مند هستند و با سطوح بالایی از احساسات مثبت مشخص می‌شوند. از منظر روان‌شناختی، افراد تاب‌آور کسانی هستند که قادر به تحمل استرس و مقابله با فشار هستند.

آنچه که برای تحقیقات تاب‌آوری مهم است، تمرکز اولیه بر روی عوامل محافظتی، ریسک و نحوه اطلاع‌رسانی

عوامل استرس‌زای مختلف به این عوامل است. عوامل حفاظتی شامل افراد مرجع، شبکه‌های حمایتی یا محیط‌های مثبت خانوادگی است، در حالی که عوامل خطر (مانند خشونت خانگی، سوء استفاده یا بی‌توجهی در دوران کودکی) به طور کلی احتمال رشد مثبت یک فرد را کاهش می‌دهند. عوامل حفاظتی، کارآفرین را قادر می‌سازد بر ناملایمات غلبه کند و از نظر روانی سالم و خوب بماند (Duchek, 2018). عوامل حفاظتی می‌توانند درونی مانند خودکارآمدی، و هم بیرونی، مانند روابط قوی و حمایت جامعه باشند. خودکارآمدی نمونه‌ای از یک عامل محافظ داخلی است. خودکارآمدی با تاب‌آوری روان‌شناختی ارتباط زیادی دارد مشخص شده کارمندانی که سطوح بالاتری از خودکارآمدی درک شده را گزارش می‌کنند دارای سطوح پایین‌تری از اضطراب، مهارت‌های مقابله بهتر و قصد کمتری برای ترک محل کار خود هستند.

هم چنین می‌توان به این نکته اشاره کرد که کارآفرینی دیجیتالی در مقایسه با کارآفرینی سنتی تفاوت‌های متعددی دارد. یک تفاوت عمده بین کارآفرینی دیجیتال و کارآفرینی سنتی این است که آن‌ها چگونه بازاریابی می‌کنند. محصولات، فعالیت‌های بازاریابی و محل کار معیارهای تمایز هستند که معمولاً توسط ادبیات به آن اشاره می‌شود. علاوه بر این، در برخی از مطالعات، تفاوت‌های دیگری مانند ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینان، الگوهای تکاملی مدل‌های کسب و کار و چگونگی تأثیر فرهنگ و محیط نظارتی بر فعالیت‌های کارآفرینی را می‌توان یافت. یافته‌ها نشان داده که کارآفرینی نقش مهمی در تقویت فرهنگ کسب و کار، رونق اقتصادی، افزایش ثروت شخصی و بهبود رفاه ملی ایفا می‌کند. در واقع، مطالعات متعددی که در اقتصادهای پیشرفته انجام شده است، اهمیت کارآفرینی را در تحریک رشد اقتصادی، گسترش بازارها، تشویق نوآوری و کاهش بیکاری نشان داده است. توسعه فن‌آوری مجموعه‌ای از فرصت‌ها را برای کارآفرینان زن به منظور کشف و گسترش عملیات تجاری خود باز کرده است. پیشرفت در فناوری ارتباطات منجر به تولد شبکه‌های رسانه‌های اجتماعی شده است که کارآفرینان زن را قادر می‌سازد در شیوه‌های بازاریابی نوآوری کنند.

سهام نویسندگان: دکتر محمد باشکوه اجیرلو: طراحی چارچوب کلی، بررسی نهایی، تحلیل مطالب و نویسنده مسئول. نیکسا جبّاری کردلر: تدوین محتوا، جمع‌آوری داده‌ها، ارسال و اصلاحات مقاله. همه نویسندگان نسخه نهایی مقاله را مورد بررسی قرار داده و تأیید نموده‌اند.

سپاسگزاری: نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از معاونت پژوهشی دانشگاه محقق اردبیلی تشکر و قدرانی به عمل آورند.

تعارض منافع: نویسندگان تصریح می‌نمایند در این پژوهش تعارض منافع وجود ندارد. این پژوهش با هزینه محقق صورت گرفته است.

حمایت مالی: این مقاله از حمایت مالی برخوردار نبوده است.

References

- Acs, Z. J., Estrin, S., Mickiewicz, T., & Szerb, L. (2018). Entrepreneurship, institutional economics, and economic growth: an ecosystem perspective. *Small Business Economics*, 51, 501-514. URL: <https://doi:10.1007/s11187-018-0013-9>.
- Al-Dajani, H., Carter, S., Shaw, E., & Marlow, S. (2015). Entrepreneurship among the displaced and dispossessed: Exploring the limits of emancipatory entrepreneuring. *British Journal of Management*, 26(4), 713-730. URL: <https://doi.org/10.1111/1467-8551.12119>.
- Althohali, G. T., & Al-Dajani, H. (2022). Emotions and resilience in Saudi women's digital

- entrepreneurship during the COVID-19 pandemic. *Sustainability*, 14(14), 8794. URL: <https://doi.org/10.3390/su14148794>.
- Alsahli, M., & Al-Dajani, H. (2021). Women's Entrepreneurship in a Transitioning Saudi Arabia. *Women, Entrepreneurship and Development in the Middle East*, 1, 72-90. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781003120407-4>
- Althalathini, D., Al-Dajani, H., & Apostolopoulos, N. (2022). The impact of Islamic feminism in empowering women's entrepreneurship in conflict zones: Evidence from Afghanistan, Iraq and Palestine. *Journal of Business Ethics*, 178(1), 39-55. URL: <https://DOI: 10.1007/s10551-021-04818-z>.
- Baker, L. R., & Cormier, L. A. (2014). *Disasters and vulnerable populations: Evidence-based practice for the helping professions*. Springer Publishing Company. URL: <https://www.amazon.com/Disasters-Vulnerable>
- Baranauskas, G., & Raišienė, A. G. (2022). Transition to digital entrepreneurship with a quest of sustainability: Development of a new conceptual framework. *Sustainability*, 14(3), 1104. URL: <https://doi.org/10.3390/su14031104>
- Bhamra, R., Dani, S., & Burnard, K. (2011). Resilience: the concept, a literature review and future directions. *International journal of production research*, 49(18), 5375-5393. URL: <https://doi.org/10.1080/00207543.2011.563826>.
- Bullough, A., Renko, M., & Myatt, T. (2014). Danger zone entrepreneurs: The importance of resilience and self-efficacy for entrepreneurial intentions. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 38(3), 473-499. URL: <https://doi.org/10.1111/etap.12006>.
- Cannon, T., Twigg, J., & Rowell, J. (2003). *Social vulnerability, sustainable livelihoods and disasters*. Report to DFID conflict and humanitarian assistance department (CHAD) and sustainable livelihoods support office, 93, 1-63. URL: <https://www.researchgate.net/publication/254398816>
- Chadwick, I. C., & Raver, J. L. (2020). Psychological Resilience and Its Downstream Effects for Business Survival in Nascent Entrepreneurship. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 44(2), 233-255. URL: <https://doi.org/10.1177/1042258718801597>
- Colombo, M. G., & Delmastro, M. (2001). Technology-based entrepreneurs: does internet make a difference?. *Small Business Economics*, 16, 177-190. URL: <https://doi.org/10.1023/A:1011127205758>.
- Conz, E., & Magnani, G. (2020). A dynamic perspective on the resilience of firms: A systematic literature review and a framework for future research. *European Management Journal*, 38(3), 400-412. URL: <https://doi.org/10.1016/j.emj.2019.12.004>.
- Conz, E., & Magnani, G. (2020). A dynamic perspective on the resilience of firms: A systematic literature review and a framework for future research. *European Management Journal*, 38(3), 400-412. URL: <https://doi.org/10.1016/j.emj.2019.12.004>.
- Conz, E., Denicolai, S., & Zucchella, A. (2017). The resilience strategies of SMEs in mature clusters. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*, 11(1),

- 186-210. URL: <https://doi.org/10.1108/JEC-02-2015-0015>
- Corrêa, V. S., Brito, F. R. D. S., Lima, R. M. D., & Queiroz, M. M. (2022). Female entrepreneurship in emerging and developing countries: a systematic literature review. *International Journal of Gender and Entrepreneurship*, 14(3), 300-322. URL: <https://doi.org/10.1108/IJGE-08-2021-014>.
- Corrêa, V. S., Lima, R. M. D., Brito, F. R. D. S., Machado, M. C., & Nassif, V. M. J. (2022). Female entrepreneurship in emerging and developing countries: A systematic review of practical and policy implications and suggestions for new studies. *Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies*, 1(2), 10. URL: <https://doi.org/10.1108/JEEE-04-2022-0115>
- Cutter, S. L., Ahearn, J. A., Amadei, B., Crawford, P., Eide, E. A., Galloway, G. E., ... & Zoback, M. L. (2013). Disaster resilience: A national imperative. *Environment: Science and Policy for Sustainable Development*, 55(2), 25-29. URL: <https://doi.org/10.1080/00139157.2013.768076>.
- Cutter, S. L., Burton, C. G., & Emrich, C. T. (2010). Disaster resilience indicators for benchmarking baseline conditions. *Journal of homeland security and emergency management*, 7(1), 1-5. URL: <https://doi.org/10.2202/1547-7355.1732>.
- Duchek, S. (2018). Entrepreneurial resilience: a biographical analysis of successful entrepreneurs. *International Entrepreneurship and Management Journal*, 14(2), 429-455. URL: <https://doi.org/10.1007/s11365-017-0467-2>.
- Duchek, S. (2020). Organizational resilience: a capability-based conceptualization. *Business research*, 13(1), 215-246. URL: <https://doi.org/10.1007/s40685-019-0085-7>.
- Fernandes, C., Ferreira, J. J., Veiga, P. M., Kraus, S., & Dabić, M. (2022). Digital entrepreneurship platforms: Mapping the field and looking towards a holistic approach. *Technology in Society*, 70, 101979. URL: <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2022.101979>.
- Fonseca, L. M., Domingues, J. P., & Dima, A. M. (2020). Mapping the sustainable development goals relationships. *Sustainability*, 12(8), 3359. URL: <https://doi.org/10.3390/su12083359>.
- Herbane, B. (2019). Rethinking organizational resilience and strategic renewal in SMEs. *Entrepreneurship & Regional Development*, 31(5-6), 476-495. URL: <https://doi.org/10.1080/08985626.2018.1541594>.
- Hull, C. E. K., Hung, Y. T. C., Hair, N., Perotti, V., & DeMartino, R. (2007). Taking advantage of digital opportunities: A typology of digital entrepreneurship. *International Journal of Networking and Virtual Organisations*, 4(3), 290-303. URL: <https://doi.org/10.1504/IJNVO.2007.015166>
- Humphrey, R. H. (2013). The benefits of emotional intelligence and empathy to entrepreneurship. *Entrepreneurship Research Journal*, 3(3), 287-294. URL: <https://doi.org/10.1515/erj-2013-0057>.
- Jesse, B. J., Heinrichs, H. U., & Kuckshinrichs, W. (2019). Adapting the theory of resilience to energy systems: a review and outlook. *Energy, Sustainability and Society*, 9(1), 1-19. URL: <https://doi.org/10.1186/s13705-019-0210-7>.

- Kendra, J. M., Clay, L. A., & Gill, K. B. (2018). Resilience and disasters. *Handbook of disaster research, 1*, 87-107. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-319-63254-4_5
- König, M., Ungerer, C., Baltes, G., & Terzidis, O. (2019). Different patterns in the evolution of digital and non-digital ventures' business models. *Technological Forecasting and Social Change, 146*, 844-852. URL: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2018.05.006>.
- Kraus, S., Palmer, C., Kailer, N., Kallinger, F. L., & Spitzer, J. (2019). Digital entrepreneurship: A research agenda on new business models for the twenty-first century. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research, 25*(2), 353-375. URL: <https://doi.org/10.1108/IJEBR-06-2018-0425>.
- Le Dinh, T., Vu, M. C., & Ayayi, A. (2018). Towards a living lab for promoting the digital entrepreneurship process. *International Journal of Entrepreneurship, 22*(1), 1-17. URL: <https://www.abacademies.org/articles>
- Lee, J., & Wang, J. (2017). Developing entrepreneurial resilience: Implications for human resource development. *European Journal of Training and Development, 41*(6), 519-539. URL: <https://doi.org/10.1108/EJTD-12-2016-0090>.
- Lengnick-Hall, C. A., Beck, T. E., & Lengnick-Hall, M. L. (2011). Developing a capacity for organizational resilience through strategic human resource management. *Human resource management review, 21*(3), 243-255. URL: <https://doi.org/10.1016/j.hrmr.2010.07.001>
- Li, M. H., & Nishikawa, T. (2012). The relationship between active coping and trait resilience across US and Taiwanese college student samples. *Journal of College Counseling, 15*(2), 157-171. URL: <https://doi:10.1002/j.2161-1882.2012.00013.x>.
- Lightfoot, E. S., Lesen, A. E., & Ferreira, R. J. (2020). Gender and resilience in Gulf Coast communities: Risk and protective factors following a technological disaster. *International Journal of Disaster Risk Reduction, 50*, 101716. URL: <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2020.101716>.
- Linnenluecke, M. K. (2017). Resilience in business and management research: A review of influential publications and a research agenda. *International Journal of Management Reviews, 19*(1), 4e30. URL: <https://doi.org/10.1111/ijmr.12076>.
- Lopez-Cabarcos, M. A., Vazquez-Rodríguez, P., & Pi-neiro-Chousa, J. R. (2016). Combined antecedents of prison employees' affective commitment using fsQCA. *Journal of Business Research, 69*(11), 5534-5539. DOI: [10.1016/j.jbusres.2016.04.167](https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2016.04.167).
- Malik, S., & Mantas, C. (2021). The adoption of social media platforms in informal home-based businesses in kuwait. *Humanities and Social Sciences Letters, 9*(3), 273-287. URL: <https://doi.org/10.18488/journal.73.2021.93.273.287>.
- Martinez Dy, A., Martin, L., & Marlow, S. (2018). Emancipation through digital entrepreneurship? A critical realist analysis. *Organization, 25*(5), 585-608. URL: <https://doi.org/10.1177/1350508418777891>
- McAdam, M., Crowley, C., & Harrison, R. T. (2019). To boldly go where no [man] has gone before-institutional voids and the development of women's digital entrepreneurship. *Technological Forecasting and Social Change, 146*, 912-922. URL: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2018.05.006>.

techfore.2018.07.051

- Muehlfeld, K., Urbig, D., & Weitzel, U. (2017). Entrepreneurs' exploratory perseverance in learning settings. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 41(4), 533–565. URL: <https://doi.org/10.1111/etap.12224>.
- Nambisan, S., Wright, M., & Feldman, M. (2019). The digital transformation of innovation and entrepreneurship: Progress, challenges and key themes. *Research policy*, 48(8), 103773. URL: <https://doi.org/10.1016/j.respol.2019.03.018>.
- Nisula, A. M., & Olander, H. (2023). The role of motivations and self-concepts in university graduate entrepreneurs' creativity and resilience. *Journal of Small Business Management*, 61(2), 265-294. URL: <https://doi.org/10.1080/00472778.2020.1760030>.
- Pérez-López, M. C., González-López, M. J., & Rodríguez-Ariza, L. (2016). Competencies for entrepreneurship as a career option in a challenging employment environment. *Career Development International*, 21(3), 214-229. URL: <https://doi.org/10.1108/CDI-07-2015-0102>.
- Prasastyoga, B., Harinck, F., & Van Leeuwen, E. (2021). The role of perceived value of entrepreneurial identity in growth motivation. *International Journal of Entrepreneurial Behavior and Research*, 27(4), 989–1010. DOI: [10.1108/IJEBR-03-2020-0170](https://doi.org/10.1108/IJEBR-03-2020-0170).
- Rashid, S., & Ratten, V. (2020). *A systematic literature review on women entrepreneurship in emerging economies while reflecting specifically on SAARC countries*. in: Ratten, V. (eds). *Entrepreneurship and Organizational Change. Contributions to Management Science*. Springer, Cham. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-030-35415-2_4.
- Ribeiro-Soriano, D. (2017). Small business and entrepreneurship: their role in economic and social development. *Entrepreneurship & Regional Development*, 29(1-2), 1-3. URL: <https://doi.org/10.1080/08985626.2016.1255438>.
- Ribes-Giner, G., Moya-Clemente, I., Cervelló-Royo, R., & Perello-Marin, M. R. (2018). Domestic economic and social conditions empowering female entrepreneurship. *Journal of Business Research*, 89, 182–189. DOI: [10.1016/j.jbusres.2017.12.005](https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2017.12.005).
- Richtnér, A., & Löfsten, H. (2014). Managing in turbulence: how the capacity for resilience influences creativity. *R&d Management*, 44(2), 137-151. URL; <https://doi.org/10.1111/radm.12050>.
- Rindova, V., Barry, D., & Ketchen, D. J. (2009). Introduction to Special Topic Forum: Entrepreneurship as Emancipation. *The Academy of Management Review*, 34(3), 477–491. URL: <http://www.jstor.org/stable/27760015>
- Saad, M. H., Hagelaar, G., van der Velde, G., & Omta, S. W. F. (2021). Conceptualization of SMEs' business resilience: A systematic literature review. *Cogent Business & Management*, 8(1), 1938347. URL: <https://doi.org/10.1080/23311975.2021.1938347>.
- Saks, A. M. (1994). Moderating effects of self-efficacy for the relationship between training method and anxiety and stress reactions of newcomers. *Journal of organizational behavior*, 15(7), 639-654. URL: <https://doi.org/10.1002/job.4030150707>.

- Sharma, S., & Rautela, S. (2022). Entrepreneurial resilience and self-efficacy during global crisis: study of small businesses in a developing economy. *Journal of Entrepreneurship in Emerging Economies*, 14(6), 1369-1386. URL: <https://doi.org/10.1108/JEEE-03-2021-0123>.
- Siagian, T. H., Purhadi, P., Suhartono, S., & Ritonga, H. (2014). Social vulnerability to natural hazards in Indonesia: Driving factors and policy implications. *Natural hazards*, 70, 1603-1617. URL: <https://doi.org/10.1007/s11069-013-0888-3>.
- Small Business Administration. (2012). *Do economic or industry factors affect business survival*. US Small Business Administration. URL: <https://www.sba.gov/sites/default/files/Business-Survival.pdf>
- Steininger, D. M., Kathryn Brohman, M., & Block, J. H. (2022). Digital entrepreneurship: what is new if anything?. *Business & Information Systems Engineering*, 64(1), 1-14. URL: <https://doi.org/10.1007/s12599-021-00741-9>.
- Tajvidi, R., & Tajvidi, M. (2021). The growth of cyber entrepreneurship in the food industry: Virtual community engagement in the COVID-19 era. *British Food Journal*, 123(10), 3309-3325. URL: <https://doi.org/10.1108/BFJ-06-2020-0559>.
- Tugade, M. M., & Fredrickson, B. L. (2004). Resilient individuals use positive emotions to bounce back from negative emotional experiences. *Journal of personality and social psychology*, 86(2), 320. URL: <https://doi.org/10.1037/0022-3514.86.2.320>.
- Verreynne, M. L., Ho, M., & Linnenluecke, M. (2018). Editorial for the special issue on: organizational resilience and the entrepreneurial firm. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 24(7), 1122-1128. URL: <https://doi.org/10.1108/IJEBr-11-2018-533>.
- Williams, T.A., Gruber, D.A., Sutcliffe, K. M., Shepherd, D.A., & Zhao, E. Y. (2017). Organizational response to adversity: Fusing crisis management and resilience research streams. *Academy of management annals*, 11(2), 733-769. URL: <https://doi.org/10.5465/annals.2015.0134>.
- Zhai, Y., Yang, K., Chen, L., Lin, H., Yu, M., & Jin, R. (2023). Digital entrepreneurship: global maps and trends of research. *Journal of Business & Industrial Marketing*, 38(3), 637-655. URL: <https://doi.org/10.1108/JBIM-05-2021-0244>.
- Zhu, G., Chou, M. C., & Tsai, C. W. (2020). Lessons learned from the COVID-19 pandemic exposing the shortcomings of current supply chain operations: A long-term prescriptive offering. *Sustainability*, 12(14), 5858. URL: <https://doi.org/10.3390/su12145858>.